



# I. NATUURSTUDIE



## Sprokkels uit de 'Nieuwsbrief van de Kerkuilenwerkgroep Vlaanderen'

### Verantwoordelijken:

De hoofdverantwoordelijke van onze regio voor de Kerkuilenwerkgroep is **Koen Vandepitte** uit Gits. Hij is bijgestaan door Ludo Momerency en Wim Declercq. De nestbakken die zij controleren liggen in Midden-West-Vlaanderen.

De verantwoordelijke voor de provincie West-Vlaanderen is **Aurel Vandewalle** uit Tielt.

### Broedresultaten:

In 2001 waren er in West-Vlaanderen 43 broedgevallen: 20 zeker gecontroleerde broedgevallen waarbij de jongen geteld en soms geringd zijn. Daarnaast waren er 17 vastgestelde broedgevallen waarbij men %vel zeker is van het broedgeval maar niet van het aantal jongen omdat het nest op een onbereikbare plaats gesitueerd is. Dit resultaat is fantastisch en is in vergelijking met 1995 een verdubbeling van het aantal! Het is tevens het hoogste aantal in 20 jaar actieve bescherming. Waar zitten onze kerkuilen? Het grootste deel (24 koppels) in boerderijen; 5 koppels in een kerk of kapel; 3 in een gewone woning; 1 in een boom; 1 in een kauwenkast enz. . 3 koppels op 43 broeden in een nestbak geplaatst door medewerkers van de Kerkuilenwerkgroep. De vooruitgang van de Kerkuil in West-Vlaanderen is in hoofdzaak aan hen te danken!! Wij wensen hen te feliciteren. Zij telden in 2001 66 jonge kerkuilen waarvan er 60 werden geringd. In gans Vlaanderen werd na 25 jaar werken door de Nationale Kerkuilenwerkgroep de kaap van 500 broedende koppels bereikt.

### Waar gebeurd Kerkuilenepos:

In 2000 broedde een koppel Kerkuilen in een nieuwgebouwde woning in Vlaams Brabant. Dit zinde de jonge eigenaars niet en de Kerkuilenwerkgroep werd gevraagd de uilen weg te vangen. Omdat de Kerkuilen reeds aan het broeden waren werd met veel moeite verkregen om dit nest ongemoeid te laten tot de jongen uitvlogen. (2 jongen). In februari 2001 was het weerom zover: nu moest het Kerkuilenpaar definitief weg; zelfs werd geen nestbak toegelaten in de losstaande bijgebouwen. Op 1 maart 2001 werd met pijn in het hart de verwijderingsoperatie uitgevoerd. De volwassen vogels werden in 2000 reeds gevangen en geringd. Nu trof men nog alleen het reeds gekende mannetje aan. Hij had een nieuw vrouwtje naar 'zijn woning' meegebracht en haar overtuigd het met hem daar opnieuw te proberen. Helaas slaagde men er alleen in het vrouwtje te vangen. Zij werd ook geringd en van Geel naar Zichem weggevoerd (22 km in vogelvlucht) en daar losgelaten. Op 13 april had de eigenaar deze keer de twee Kerkuilen gevangen en naar het vogelasiel samen met één ei overgebracht! Het vrouwtje had de weg naar haar partner teruggevonden. In het asiel werd nog een tweede ei gelegd, maar tot broeden kwam het niet. Uiteindelijk werd besloten om het treurige Kerkuilenkoppel op 26 mei over te brengen naar het Vogelopvangcentrum te Beernem. Na één week, op 2 juni werden ze er losgelaten. Nadien werd niets meer van hen gehoord.

### Voyeuristische opnames in de slaapkamer van een Kerkuilenpaar.

In de reusachtige schuur van het Duigenhof te Herent (te vergelijken met de schuur van Ter Doest), werd door de Kerkuilenwerkgroep een nestbak geplaatst. De nieuwe eigenaar, Kris Vancraen, nodigde mij en de familie uit de historische hoeve te bezoeken. Ik herinner mij nog de fantasieën van één iemand onder ons toen die nestbak in het torenhoge gebinte, op het eerste zicht totaal onbereikbaar, door ons ontdekt werd. Omdat alles er een 1000 jaar oude geschiedenis uitademde opperde men de mening: 'het is misschien de schatkist van de vroegere kasteelboer die voor rovers zijn goudstukken opborg op een onbereikbare plaats?!' Er zaten inderdaad schatten in maar dan schatten van Kerkuilenjongen. Het jaar erop werd door de firma Quadrox van Luc Vancraen, gespecialiseerd in gesofistikeerde bewakingssystemen, een beweegbare camera in de nestbak opgesteld en verbonden met het computersysteem van het bedrijf. Dit systeem neemt alleen beelden op zodra zich iets wijzigt in het beeldveld. De beelden worden opgeslagen op computer en op de seconde na geregistreerd wanneer zich een wijziging heeft voorgedaan. Men heeft aldus het ganse liefdesleven, het uitbroeden van de jongen en het voeren van de jongen op computer vastgelegd. Met een tiental mensen van de steenuilenwerkgroep hebben we dit gebeuren in 2001 mogen meemaken op het Duigenhof. Zelf heb ik op CD-ROM de resultaten in bezit.

### **Eveneens echt gebeurd:**

Een vrouw uit het Ieperse baat samen met haar broer een boerderij uit. Op een dag in december 2001, toen zij beiden samen nog aan het werk waren in de schuur, landt een Kerkuil op de rand van een kar waaraan zij aan het werk zijn. Zij kunnen de vogel vrij lang observeren en nauwkeurig beschrijven zodat over de soort geen twijfel bestaat. De volgende avond hetzelfde tafereel. Terwijl de boerin op weg is naar de schuur, komt de Kerkuil aangevlogen en landt zelfs op haar hoofd. De broer die bij haar is, krijgt dezelfde eerbewijzen!

Als de boerin haar arm uitsteekt landt hij opnieuw bij haar. Na een tijdje vliegt hij weg en wordt niet meer opnieuw gezien.

Wat moeten wij hieruit besluiten? Gaat het hier om een tamme, opgekweekte Kerkuil?

Vermoedelijk wel. Het betreft in ieder geval een exemplaar dat duidelijk gewend is aan mensen, meer zelfs, het gezelschap van mensen opzoekt.

### **Kerkuilen en mussen:**

De achteruitgang van de Huismus zou onze Kerkuilen parten kunnen spelen. In tegenstelling tot andere provincies bevatten sommige braakballen uit onze provincie tot 30% aan mussen. Indien geen alternatieve prooisorten gevonden worden, zal menig koppel niet broeden.

### **Kerkuilen trekken niet en toch...**

Een jonge Kerkuil uit Veune stak het Kanaal over. Hij werd in Engeland dood aangetroffen onder een boom.

### **De tol van razend verkeer:**

Tussen 1 september 2001 en 13 januari 2002 werden op de maar liefst 11 dode Kerkuilen gevonden. Wat dat betreft doet onze provincie niet onder ten opzichte van andere. Aan de VLM werd de vraag gesteld om te onderzoeken of in het kader van een landinrichtingsproject er langs de Cabourgpassage van de E40 geen opgaande begroeiing kan aangeplant worden zodat de vogels hoogte moeten nemen bij het overvliegen van de autoweg.



## **II. NATUURBEHEER**



### **Zaterdag 16/11: Dag van de Natuur in het reservaat De Kleiputten**

Wie het al verschillende jaren meemaakte, weet wat hen in het reservaat te wachten staat. Voor wie voor het eerst de natuurhanden uit de mouwen komt steken: je bent zeker welkom want we hebben vele handen nodig om de jaarlijkse najaarsbeheerswerken rond te krijgen. Je hoeft gelukkig beslist geen doorwinterde natuurarbeider te zijn om je hier uit de slag te kunnen trekken. In en rond het reservaat heb je keuze uit:

- jonge knotwilgen snoeien en takken wegbrengen
- snoeien van bomen en struiken langs het wandelpad
- kappen van wilgenopslag langs de waterlijn
- afvoeren van takken en aanleg van houtmijten
- maaien van een rietzone en afvoeren van het maaisel
- vrijmaken van lage begroeiing rond de reuzenpaardestaartzone
- opruimen van zwerfvuil in het reservaat
- uitdiepen amfibieënpoelen